

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 72 (5743)
АПРЕЛИН
13
СРЕДА
1949 он

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй
Фронтно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Сөн 20 мүнэгэ

Республикын хүдөө ажахы саашадань хугжөөлгын шухалын шухала услови болгон, хабарай тарилгы хаа саг соонь ба эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ, хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасы эрид шууд дээшэлүүлхэ ябадалые областной партийна организациин тон шухала зорилго мүн гэжэ тоолохо.

(ВКП(б)-гэй Обкомой IV пленумай тогтоолхоо)

Хабарай тарилгы үнгэргэхэ ба хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ областной партийна организациин зорилгонууд

(1949 оной апрелин 8—9-дэ болоһон ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой IV пленумай тогтоол)

1948 ондо республикын партийна, советскэ ба ажахын органууд «Дайнай дүүлдэ хүдөө ажахын дүжөөн дэбжүүлхэ хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумай тогтоолы дүүргэ тухаа шухала хүдэлмэри хэжэ ябадалые хангалттай үндэр ургаса абахын түлөө тэмсэлдэ колхознууды, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилгэлые хулаар элсүүлэ гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой мүн тэмдэглэнэ.

Республикын олохон колхозууд, илангаяа Кяхин, Сэлэнгын, Тарбагатайн, Эдэйн, Түнхэнэй ба мэдэйн аймагуудай колхозууд хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэ эмхигүйгээр үнгэргэхэнь ба агротехническэ хэмжээ-ябуулганууды хангалттай бэлүүлбэрлэһэнгээ эсэстэ үнгэргэжэ жэлдэ мэдэйн культурануудай бага ургаса абahan, тухаа тухаахэ түсбөө дүүргэгүй, 1949 оной тарилгын хүрэхэ өрөөн үрбөөр бээ хангагүй ба колхознуудайнга ажалта үдэртэ таряа талха даншые хура хураан байха юм.

Олохон аймагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд, мүн тэршэлэн колхозно эхин партийна организацинууд үнгэргэжэ жэлдэ хабарай тарилгада бэлдэхэ ба хүдөө ажахын культурануудай ургаса дээшэлүүлгэдэ зориулагдан хэмжээ-ябуулганууды бэлдүүлхэ ябадалда тохосолдоно адуунуудаа энэ жэлдэ дабжа байна.

Мэдэйн аймагуудта мүнөө болотор хабарай тарилгын бэлдэхэд хүсэд дүүргэгдэгүй байна. Зарим таргатай үйлдбэрин даалбаринууд ба агротехническэ түсбүүд бригада, звено болон колхознигта үшөө хүргэгдөггүй, тинхэдэ зарим газарта үдэгдэн болобошье, энэ хэрэгтэ олонхи ушарта тэдгээр хандана, хабарай тарилгы үнгэргэхэ үндэр ургаса туйлаха хэрэгтэ колхозинуудай зорилготой байһанын ойлгуулагдаагүй бай-
Ургасын түлөө тэмсэлдэ агрономуудай үүргэ ойлгуулагдай. Агрономууд олонхи агротехническэ хэмжээ-ябуулганууды болото дээрэ дүүргэхэ ябадалые хулаар эмхидхэжэ, харин тэвни зохиолгоор лэ хизаарладга байха юм. Агрономууд түрү советскэ агрономическэ наукин салтанууды ба хүдөө ажахын түрүшүүлэй дүй шалы колхозинуудай дунда нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ хүсэд хабаадуулагдангүй.

Мэдэйн, Яруунын, Сэлэнгын, Иволгын, Баргажа-
Торин аймагуудта колхозуудай үрнэй үрнэй горьтойхон хубинь мүнөө болотор тарилгын тарилгын хэрэгтэ үнгэргэгүй байһаар.

Зарим, Баргажанай, Иволгын, Бичурин, Сэлэнгын, Кударын ба Мухаршбэрэй аймагуудта мүнөө уналха хубаг канаванууды бэлдэхэ хэрэгтэ мүн тэршэлэн нотагай үтгэжүүлгэнүүдэ тухаа ба минеральна үтгэжүүлгэнүүдэ зөөжэ тухаа хүдэлмэри даншые хангалтагүйгээр үндэглэнэ.

ВКП(б)-гэй олохон айкомууд ба аймгүйсэдком-
ууд саг үргэлжын полеводческо бригаданууд ба агрономууды байгуулаха ба бэхжүүлхэ хэрэгтэ, мэдэйн зүбөөр эмхидхэхэ ба бригаданууд болон агрономууд дотор ажалай жаг заршамые шангалда тухай асуудалуудта эһото анхарала хандуулагүй. Үндэр ургаса туйлаха хэмжээ-ябуулганууды бэлдүүлгэдэ бригадирнууд болон агрономуудай үүргэ ба харюусалгы хүсэд дээшэлүүлгэ.

Олохон МТС-үүдтэ мүнөө хүрэтэр тракторна бригаданууд хангалтын ажалай хүндүүдтэй болоогүй ба үдбэрин даалбаринуудын үтгэгүй байха юм. Агротехническэ зөөжэ асарлага ба газогенеторна тулш бэлдэхэд дүүргэдүй, тракторна бригаданууд шухала хэрэгтэй нефетараар, заршам багажа эмсэгүүдээр хүсэд хангагдаагүй байһаар. Зарим тракторнууд электрөгэрэлээр хангалтагүй, тинхэдэ тракторна плугууд предпруджигтай хангагдаагүй байха юм.

Олохон аймагуудай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд тарилгын хүдэлмэринүүдэй үлэ колхозинууд болон трактористнуудта культурануудайгайдалай нормальна условинууды байгуулаха анхарала табингай. Олохон колхозууд мүнөө МТС-үүдтэ мүнөө болотор полевои станууды тракторна вагончигууды заабарилха ба мэдэйн хүдэлмэри дүүргэдүй.

Олохон эхин партийна организацинууд хабарай тарилгада бэлдэхэд колхозинууд болон трактористнуудай дунда хэгдэхэ нитэ-политическэ хүдэлмэрин түсбүүдэ үшөө зохоогоодүй, агитаторнууд үлэ болон звенонуудта табигдаагүй, тарилгын үлэ хэрэгтэй устасууд дээрэ коммунистууд болон агрономическэ хураан талха, полеводческэ ба тракторна бригадануудта партийна ба агрономическэ группанууды байгуулха хүдэлмэри дүүргэгдэгүй байна.

Хабарай тарилгада бэлдэхэ хэрэгтэ байһан дутуу дунданууд хадаа «Колхозууд, МТС ба колхозуудай хабарай тарилгада бэлдэхэд ябаса тухай» СССР-эй Министруудэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолы хүсэд ба хаа саг үлэ дүүргэлгын хойнооо ВКП(б)-гэй айкомууд колхозуудай, МТС-үүд болон совхозуудай эхин партийна организацинуудай эһото хиналта хэргүй, нитэ-политическэ хүдэлмэри ба хабарай тарилгада үлэ хэрэгтэй байнаар бэлдэхын түлөө социалистическэ хэрэгтэ хүсэд дэлгэрүүлгэгүй, хүдөө ажахы хүдэлмэрин түлөө, 1949 ондо ургаса дээшэлүүлхэ тухаа мэдэйн уналганууды ба хэмжээ-ябуулганууды мэдэйн түлөө тэмсэлдэ колхозинууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилгэлые эһотой үлэ тэмсэлүүлгэгүй байһанын эсэстэ тохосолдоно гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой пленум тоолоно.

ВКП(б)-гэй Обкомой пленумэй ТОГТООХОНЬ ТАА:

1. Республикын хүдөө ажахы саашадань хугжөөлгын шухалын шухала услови болгон, хабарай тарилгы хаа саг соонь ба эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ, хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые эрид шууд дээшэлүүлхэ ябадалые областной партийна организациин тон шухала зорилго мүн гэжэ тоолохо.
2. Хабарай тарилгада бэлдэхэд дутуу дунданууды тон түргэнээр зайлуулха тухаа хэмжээ абахы, хабарай тарилгын түсбэе культура бүхэнээр аймаг, колхоз болон совхоз бүхэнэй заатагүй дүүргэхэ ябадал хангахы республикын хүдөө ажахын Министерствөөз, ВКП(б)-гэй айкомууд болон аймгүйсэдкомуудта, колхозуудай, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилгэлые, мүн тэршэлэн эхин партийна организацинуудтаа эрхэхэ.
3. Үйлдбэрин даалбаринууды ба 1949 ондо хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ агротехническэ түсбүүдэе полеводческо ба тракторна бригадануудта, звенонуудта хүргэхэ ябадалые бүхы колхозууд болон МТС-үүдтэ богонихон болзор соо дүүргэхэ гэжэ ВКП(б)-гэй айкомууд болон аймгүйсэдкомууды уялгалха.

Хабарай тарилгы үнгэргэхэ ба ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ямар үүргэтэй байһаны колхозник бүхэндэ, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилгэлые бүхэндэ үргэнээр тайлбарлан ойлгуулха.

4. Республикын хүдөө ажахын Министерствее, ВКП(б)-гэй айкомууды, аймгүйсэдкомууды, колхозууд, МТС болон совхозуудай хүдэлмэрилгэлые ба эхин партийна организацинууды уялгалха гэбэл:
 - а) колхозууд болон совхозуудай полинууд дээрэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай хүсэд комплекскэ бэлдүүлхэ, агротехническэ сомордох, нэгэ язаар ябуулангүйгээр, хабарай полевои бүхы хүдэлмэринүүдэ хаа саг соонь ба эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ ябадал хангаха;
 - б) пар болон намарай парай бүхы талмай дээрэ шигитой барихын тулада бүхы колхозууд болон совхозуудта борнойго хэжэ ябадалые хангаха зуураа, участок бүхэнэй газарай үрнэй бэлэн болохойно хэмжээгээр борнойголые 2—3 үдэр соо хэжэ дүүргэхын түлөө энэ хүдэлмэрилгэлые шухала тооной тракторнууд болон мори унаа табиха;
 - в) тэжээл үгэхэ ба борнойго хэжэ, намарай хара таряанай ба олон жэлэй ногоонуудай тарилгын хойнооо хабарай эрхын харуулаха хаа саг соонь үнгэргэлые эмхидхэхэ, олон жэлэй ногоонуудай холисотой тарилгы намар үлээн бог буртагуудтаа сээрлэхэ ябадал эмхидхэхэ;
 - г) севооборотот оролгын түсбүүдтэй наринаар тааралдуулан, урда жэлдэнь юун таригдаһаные харалсажа, культуранууды зүбөөр хураарлан багтааха ябадал хангаха. Нотагай эрхэ байдалууды ба колхозуудай дүй дүршэлые хараада абалсан, культура бүхэни агротехническэ эрхим болзориуд соо тариха;
 - д) бүхы тракторна болон мори сеякэнүүдэ хүсэд хэрэглэжэ, бүхы колхозуудта ороһотой культурануудай тарилгы ядовой гуримаар хэжэ ябадалы хангаха. Түрүшын тэмсэлдэ шэниисые, мүн тэршэлэн үрнэй участогуудай бүхы культуранууды хэрэглүүлэн тариха ябадалы үргэнээр хэрэглэхы колхозуудта хайшаан дурадхаха;
 - е) тарилгын тогтоогомол нормы сахихын, үрнэй материалы бурдихэлгын, бүрин бүтэн байлгахын ба зүбөөр гаргалгын хойнооо нарин нингта хиналта тогтоохо, тарилгын нормы доошонь оруулан, үрнэ хулгайлан ба үрнэн нюурнууды хатуу харюусалгада хабаадуулха;
 - ж) үндэр ургасын түлөө тэмсэлдэ агрономуудай үүргэ болон харюусалгы эрид дээшэлүүлхэ, агротехническэ түсбөөр тогтоогодон тарилгын болзориуды ба агротехническэ заабаринууды аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын талгай главна агрономод мэдүүлэнгүйгээр хэнишье ондоо болгохо ба хэлгэхэ ябадалы хорихо.
5. Республикын колхозууд болон совхозуудта үрнэй ажахын муугаар табигдаһаные хараада абажа, ВКП(б)-гэй Обкомой пленум болбол республикын хүдөө ажахын Министерствее, ВКП(б)-гэй айкомууды, аймгүйсэдкомууды, МТС-үүд болон совхозуудай директорнууды ба колхозуудай хүдэлмэрилгэлые уялгалха гэбэл:
 - а) үрнэй участогуудта зориулан үлэмжэ үржэтэй, бог буртаг үбшөөгүй газарнууды, мүн тэршэлэн хайнаар үтгэжүүлгэдэйн ба уялагдаагай участогууды талхан илгаха;
 - б) үрнэй участогууд дээрэ гансал районированна сортнуудай эрхим шанартай үрбөөр тарилга хэжэ;
 - в) семеноводческо саг үргэлжын звенонууды дээрэнь бодохоо, тинхэдэ бүхы байһан газартань бин болгохо зуураа, колхоз бүхэн үрнэй участогуудтаа абтан өрөөн үрбөөр хүсэд хангагдахын тулада үрнэй участогууд дээрэ үндэр ургаса абаха гэйн зорилгы тус звенонуудай урда табиха;
 - г) үрнэй участогууд дээрэ тарилгын хойнооо хайн харуулаха хэжэ ба ургасын гээлтэгүйгээр хурааха ябадалы хангахын тулада колхозуудай семеноводческо звенонуудай гешүүдэ үрнэй ажахыгай холбоотой бэшэ ондоо хүдэлмэринүүдтэ гаргаха ябадалы хорихо.
6. Полевой ногоо тарилгын ба олон жэлэй ногоонуудай үрнэ бин болгохо ажалай даншы хангалтагүй байһан ушар хадаа зүб травопольно севооборот бэлдүүлхэ хэрэгтэ гол наад хэжэ байһаны тэмдэглэхэ зуураа, ВКП(б)-гэй Обкомой пленум болбол республикын хүдөө ажахын Министерствөөз, ВКП(б)-гэй айкомуудтаа ба аймгүйсэдкомуудтаа эрхэхэ гэбэл:
 - а) олон жэлэй ногоонууды тоодоггүй хорото практикада эсэс табиха ба полевои ногоо тарилгы ба олон жэлэй ногоонуудай үрнэ бин болгохо ажалы үндэһөөрнэ хайжаруулха тухаа эрид хэмжээ-нүүдэ абаха;
 - б) энэ оной майн 20 хүрэтэрхи болзор соо агрономуудай хүсөөр урда жэлүүдэй олон жэлэй ногоонуудай тарилгын байдалы хангаха үлээн шалгах ябадал эмхидхэхэ, бүрин бүтэн байһан талмайнууды үрнэй участогууд болгон илгэжэ, тус участогууды семеноводческо звенонуудта гү, али ногоонуудай үрнэй горьтойхон талмай-тай газарнуудта ногоо тарилгын семеноводческо тухсай звенонуудта даалгаха үгэхэ;
 - в) үрнэй участогууд дээрэ ногоонууды сээр пар хэрдэн эрхим газарта тариха ябадалы хангаха зуураа, нүхэнүүдэ малтажа ба үргэн ридтайгаар тариха аргы үргэнээр хэрэглэхэ, мүн тэршэлэн зунай турша соо үрнэй участогууд дээрэ 2—3 дахиннаа үсөн бэшээр рид хоорондын элдүүлгэ хэжэ, буртаг үбшөөн түүхэ ба тэжээл үгэхэ;
 - г) аймсемхозуудай ба ногоонуудай үрнэй тухай ажахынуудай хүдэлмэри хэтэлбэрлэхэ ябадала хайжаруулха, ногоо тариха ба ногоонуудай үрнэүүдэ бин болгохо хэрэгтэ орошон тойрон байгаа колхозуудтаа тэдэ ажахынуудай үлгэр жэшэ харуулаха ябадалы туйлахын тулада тэдэндэ саг үргэлжын туйламажа үзүүлхэ.
 7. Хабарай тарилгы амжалтагайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ машинотракторна паркы зүбөөр ба үндэр бүтээсэтэйгээр хэрэглэхэ ябадалы имгата эхэ удаханартай байһаны хараада абажа, ВКП(б)-гэй Обкомой пленум республикын хүдөө ажахын Министерствее, ВКП(б)-гэй айкомууды, аймгүйсэдкомууды ба МТС-үүдэй директорнууды уялгалха гэбэл:
 - а) хабарай тарилга дээрэ МТС бүхэнэй, тинхэдэ МТС дотор бригада бүхэнэй тракторна хүдэлмэринүүдэй бүхы зүйлүүдээр (тэрэ тоодо предпруджигтай тракторна плугуудта хахалалга) түсбөөр хайн шанартайгаар, колхозуудтай хэвэн договороор хараалагдаһан болзориуд соо дүүргэхэ ябадалы хангаха;
 - б) бүхы тракторнуудай түхэезэн сүүдхын хүдэлмэри эмхидхэхэ, прицепной машинууды хүсэд ба зүбөөр хэрэглэхэ зуураа, тракторист бүхэнэй халаанайнгаа нормы дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалы туйлаха.

- а) олон жэлэй ногоонууды тоодоггүй хорото практикада эсэс табиха ба полевои ногоо тарилгы ба олон жэлэй ногоонуудай үрнэ бин болгохо ажалы үндэһөөрнэ хайжаруулха тухаа эрид хэмжээ-нүүдэ абаха;
- б) энэ оной майн 20 хүрэтэрхи болзор соо агрономуудай хүсөөр урда жэлүүдэй олон жэлэй ногоонуудай тарилгын байдалы хангаха үлээн шалгах ябадал эмхидхэхэ, бүрин бүтэн байһан талмайнууды үрнэй участогууд болгон илгэжэ, тус участогууды семеноводческо звенонуудта гү, али ногоонуудай үрнэй горьтойхон талмай-тай газарнуудта ногоо тарилгын семеноводческо тухсай звенонуудта даалгаха үгэхэ;
- в) үрнэй участогууд дээрэ ногоонууды сээр пар хэрдэн эрхим газарта тариха ябадалы хангаха зуураа, нүхэнүүдэ малтажа ба үргэн ридтайгаар тариха аргы үргэнээр хэрэглэхэ, мүн тэршэлэн зунай турша соо үрнэй участогууд дээрэ 2—3 дахиннаа үсөн бэшээр рид хоорондын элдүүлгэ хэжэ, буртаг үбшөөн түүхэ ба тэжээл үгэхэ;
- г) аймсемхозуудай ба ногоонуудай үрнэй тухай ажахынуудай хүдэлмэри хэтэлбэрлэхэ ябадала хайжаруулха, ногоо тариха ба ногоонуудай үрнэүүдэ бин болгохо хэрэгтэ орошон тойрон байгаа колхозуудтаа тэдэ ажахынуудай үлгэр жэшэ харуулаха ябадалы туйлахын тулада тэдэндэ саг үргэлжын туйламажа үзүүлхэ.
7. Хабарай тарилгы амжалтагайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ машинотракторна паркы зүбөөр ба үндэр бүтээсэтэйгээр хэрэглэхэ ябадалы имгата эхэ удаханартай байһаны хараада абажа, ВКП(б)-гэй Обкомой пленум республикын хүдөө ажахын Министерствее, ВКП(б)-гэй айкомууды, аймгүйсэдкомууды ба МТС-үүдэй директорнууды уялгалха гэбэл:
 - а) хабарай тарилга дээрэ МТС бүхэнэй, тинхэдэ МТС дотор бригада бүхэнэй тракторна хүдэлмэринүүдэй бүхы зүйлүүдээр (тэрэ тоодо предпруджигтай тракторна плугуудта хахалалга) түсбөөр хайн шанартайгаар, колхозуудтай хэвэн договороор хараалагдаһан болзориуд соо дүүргэхэ ябадалы хангаха;
 - б) бүхы тракторнуудай түхэезэн сүүдхын хүдэлмэри эмхидхэхэ, прицепной машинууды хүсэд ба зүбөөр хэрэглэхэ зуураа, тракторист бүхэнэй халаанайнгаа нормы дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалы туйлаха.

- а) олон жэлэй ногоонууды тоодоггүй хорото практикада эсэс табиха ба полевои ногоо тарилгы ба олон жэлэй ногоонуудай үрнэ бин болгохо ажалы үндэһөөрнэ хайжаруулха тухаа эрид хэмжээ-нүүдэ абаха;
- б) энэ оной майн 20 хүрэтэрхи болзор соо агрономуудай хүсөөр урда жэлүүдэй олон жэлэй ногоонуудай тарилгын байдалы хангаха үлээн шалгах ябадал эмхидхэхэ, бүрин бүтэн байһан талмайнууды үрнэй участогууд болгон илгэжэ, тус участогууды семеноводческо звенонуудта гү, али ногоонуудай үрнэй горьтойхон талмай-тай газарнуудта ногоо тарилгын семеноводческо тухсай звенонуудта даалгаха үгэхэ;
- в) үрнэй участогууд дээрэ ногоонууды сээр пар хэрдэн эрхим газарта тариха ябадалы хангаха зуураа, нүхэнүүдэ малтажа ба үргэн ридтайгаар тариха аргы үргэнээр хэрэглэхэ, мүн тэршэлэн зунай турша соо үрнэй участогууд дээрэ 2—3 дахиннаа үсөн бэшээр рид хоорондын элдүүлгэ хэжэ, буртаг үбшөөн түүхэ ба тэжээл үгэхэ;
- г) аймсемхозуудай ба ногоонуудай үрнэй тухай ажахынуудай хүдэлмэри хэтэлбэрлэхэ ябадала хайжаруулха, ногоо тариха ба ногоонуудай үрнэүүдэ бин болгохо хэрэгтэ орошон тойрон байгаа колхозуудтаа тэдэ ажахынуудай үлгэр жэшэ харуулаха ябадалы туйлахын тулада тэдэндэ саг үргэлжын туйламажа үзүүлхэ.
7. Хабарай тарилгы амжалтагайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ машинотракторна паркы зүбөөр ба үндэр бүтээсэтэйгээр хэрэглэхэ ябадалы имгата эхэ удаханартай байһаны хараада абажа, ВКП(б)-гэй Обкомой пленум республикын хүдөө ажахын Министерствее, ВКП(б)-гэй айкомууды, аймгүйсэдкомууды ба МТС-үүдэй директорнууды уялгалха гэбэл:
 - а) хабарай тарилга дээрэ МТС бүхэнэй, тинхэдэ МТС дотор бригада бүхэнэй тракторна хүдэлмэринүүдэй бүхы зүйлүүдээр (тэрэ тоодо предпруджигтай тракторна плугуудта хахалалга) түсбөөр хайн шанартайгаар, колхозуудтай хэвэн договороор хараалагдаһан болзориуд соо дүүргэхэ ябадалы хангаха;
 - б) бүхы тракторнуудай түхэезэн сүүдхын хүдэлмэри эмхидхэхэ, прицепной машинууды хүсэд ба зүбөөр хэрэглэхэ зуураа, тракторист бүхэнэй халаанайнгаа нормы дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалы туйлаха.

(Үргэжээлые 2-дохи иурта).

Хабарай тарилгыг үнгэргэх ба хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшлүүлхэ хэрэгтэ областной партийна организациин зорилгонууд

(1949 оной апрелин 8—9-дэ болоһон ВКП(б)-ий Бурят-Монголой Обкомой IV пленумой тогтоолой түгэсхэл)

в) хабарай тарилгыг эмхитгээр үнгэргэхин ба 1949 ондо үндэр ургаса абахын түлөө колхозууд, бригаданууд, звенонууд, колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй хоорондо социалистическэ мүрьсөө үргэнөөр эмхидхэхэ;

г) колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай социалистическэ уялгануудаа дүргэжыгнэн саг үргэжэ шалтаха, мүрьсөөнэй дунгуудыг саг соонь гаргажа байха, түрүү колхозууд, МТС, бригада-нууд, звенонууд болон үндэр ургасын мастернуудай дүй дүршэлыг согсолхо ба нэбтэрүүлхэ.

18. ВКП(б)-гэй айкомунд болон аймгүйсэдкомундууде уялгалха гэбэл:

а) элдхэлнүүд, лекциинүүд, хөөрөлдөөнүүдые үнгэргэхин ба социалистическэ мүрьсөө дэлгэрүүлгэднэ колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудта туһаламжа үзүүлхын тулада колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудта аймагуудай хүдэлмэрилхэ хүдэлмэрилэгшэдэй ходо гаража байха ябадалыг эмхидхэхэ;

б) уншалгын байшанууд, улаан булангууд, культурын байшануудай хүдэлмэриг хайжаруулха тушаа шухала хэмжээнүүдэ абаха, полевой станууд болон тракторна бригаданууд дээрэ уралхайханай самодетельностиин коллективүүдэй наадануудыг харуулха ба кинокартинауудыг харуулха ябадалыг эмхидхэхэ;

в) ойрын үдэрнүүдтэ полевой стануудыг ба тракторна вагончигуудыг заабаарилжа ба түхээржэ, лозунгуудаар, плакадуудаар, портретүүдээр, мүн тэршэлэн радиоприемнигууд болон бусад культурна хэрэгсэлнүүдээр хангаха.

19. Полевой хүдэлмэриин үедэ колхоз бүхэндэ үхбүүдэй яслинууд ба площадкануудыг эмхидхэхэ;

хэ, полевой хүдэлмэридэ ябаһан колхознигууд ба трактористнуудыг медицинскэ талаар хангалга эмхидхэхэ, мүн тэршэлэн түрдүшн хэрэгшэй эд товарнуудыг (даһа, сай, сахар, тамхи, зуруул, лампа, керосин, мылэ гэхэ мэтэ) худалдаха нүүдэй наймаа эмхидхэхэ гэжэ республикын элүүрыг хамгаалгын ба худалдаа-наймаанай Министерствонуудыг, Бурмонкоопсоюзые, ВКП(б)-гэй айкомунд болон аймгүйсэдкомундууде уялгалха.

20. Партийна түлөөе шангадхын ба хабарай тарилга дээрэ коммунистуудай түртү үггыг хангахын зорилгоор коммунистууд болон комсомолуудыг полевой хүдэлмэринүүдтэ олоор эльгээхэ гэжэ ВКП(б)-гэй айкомундууде, колхозуудай, МТС-үүд болон совхозуудай эхин партийна организациинууде уялгалха. Болохотой газартаң полеводческо ба тракторна бригадануудта партийна ба партийно-комсомольско группануудыг эмхидхэхэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ үдэр бүрийн практическа туһаламжа үзүүлхэ.

Хабарай тарилгыг амжалтатыйгаар үнгэргэхэ ба 1949 ондо хүдөө ажахын культурануудай ургасыг дээшлүүлхэ гэшэ колхозуудыг эмхидхэхэ ажахын талаар бэхийжүүлгын, нийтин баялыг арибидхалгын ба ажалшадай материална жаргалга байдалыг саашаадай хайжаруулгын тон шухала эрхэ хүдээл мүн гэжэ тоолоод, ВКП(б)-гэй Обкомой пленум болбол энэ хэрэгтэ бүхэ хүсэ ба шадабаряа гүгэж гэжэ республикын бүхэ коммунистууд болон комсомолуудыг, эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудыг, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдыг уялгалха.

ТАБАНЖЭЛЫЕ ДҮРБЭН ЖЭЛДЭ ДҮҮРГЭИ!

ҮНДЭР ТЕМПТЭЙГЭЭР, ЭРХИМ ШАНАРТАЙГААР ХҮДЭЛМЭРИЛХЭ

Алхам бүридөө алмалта хэнэ

Коломенско ба Сормовско паровозо-бүтээлгын заводуудай коллективүүд металл, түшиг, электроэнерги болон бусад үнэтэ материалнуудыг арибиджа, тэрэнэй үндэһөөр түсэбнөө галуур продукция гаргаха гэһэн патриотическа үгсхэл гаргаһан байгаа. Тэдэнэрэй уриалыг бүхэ оромной тон хүндэтгэйгөөр хүлээн абаба.

Улан-Удын Лениний орденото паровозо-вагонно заводой коллективүүдэй гэгшүүд энэ уриалыг бодото ажал хүдэлмэри дээрэ бөөдүүлхэ нэгэн хүсэлтэйнигүүд.

Жэшээлхэдэ, заводой ТЭЦ-эй коллектив өөһэднэгэ доторой эрга болмжонуудыг хайнаар тооложо тээвд, 1949 ондо 400 мянган түхэригэй электроэнерги алмаха гэһэн социалистическэ уялга абаһан байна. Булад шудхалгын цехын ахалагша мастер нүхэр Гордейчук гэгшэ энэ жэлэй түрүшын хахадта 25 мянган түхэриг, мүн тус цехын түрүү стахановец, обрүцки-комсомолец нүхэр Сельванов гэгшэ халаан соогоо хоер баллон кислород ба нэгэ килограмм керосин гэхэ гү, али мүнгэндэ оруулбал жэл соогоо 2088 түхэриг алмаха уялга абаба.

Маргеновскэ проледой халаанай мастер нүхэр М. Гутров өөрнөө халаанай бүхэ гэгшүүдтэй хамта 15 тонно мазут, мүн тус проледой сталеварнууд гансахан энэ оной февралд харада 25 мянган түхэригэй элдэб язын материалнуудыг алмаба.

Коломенцуудай ба сормовцуудай уриалаар социалистическэ шүтсөөндэ оролсоһон кузнец цехын коммунистка К. Пименовагай даадат халаанайхид апрель харын түрүшын 10 үдэртэ 2344 түхэригэй металл алмажа шадла. Энэ халаанай түртү стахановец, түмэршэ дархан нүхэр Ц. Цыбенков гансаараа хоер тонно шахуу металл арибиджа байна.

А. Беляев.

Шофернуудай мүрьсөөн

Бурмонкоопсоюзай автобазын коллектив эд барааг хэрэгшээдтэнь түргэн хүргэхэ ябадалай ямар эхэ худалсанартай байһанын хайн мэдэнэ. Тийн, энэ хүдэлмэриг хайжаруулха зорилготойгоор, майн урда тээхн социалистическэ мүрьсөө дэлгэрүүлхэ байна.

Мүнөө мүрьсөөн эдэбхитэйгээр ябуулагдана. Ашаа шэрлэгээр тус автобаз февралд харынгаа түсэбнөө тоно-километрээр 125,5 процент дүүргэжэ.

Базын олон шофернууд автотранспортыга гүйсэдөөр ашаглаха, түрхихэ материал ба горючи эхээр алмахын түлөө, онсо ороолдог гаргана. Шофернууд нүхэд Соседенко, Зубрицкий ба Ткачев гэгшэд ашаа шэрлэгын февралд харын даалгабаринуудыг тоно-километрээр 185—153 процент хүрээр дүүргэжэ, 100-гаад литр горючн алмаа.

Н. Бураков.

Мүнгэнэй эрьсые түргэдхэхэ

Городской районой зарим предприятиян партийна, профсоюзна организациинуудайнгаа үгсхэлээр ба ударидалгаар мүнгэнэй эрьсые түргэдхэхэ тушаа түрүшын алхам хэжэ эхилдэ. ВКП(б)-гэй райкомдо промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд, главна бухгалтэрууд болон парторгинуудай зүблөөн энэ асуудалаар үнгэргэгдэхэн байна.

Тус зүблөөнэй хүтлээр районной олонхи предприятинуудта хүдэлмэрилэгшэдэй ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаанууд боложо, москвашаа хайхидай үсэхэ дэмжэхэтээ хамта, хэдэн зуугаад мянган түхэригые эрьсөөнөө сүлөөлжэ, арадай ажахыда

үгэхэ гэһэн тодорхой уялгануудыг абаһан байха юм.

Жэшээнь, энэ жэлдэ 200 мянган түхэриг эрьсөөнөө сүлөөлжэ, арадай ажахыда үгэхэ гэжэ уялга абаһан ликеро-архын заводоыхид энэ уялга хангалтатыйгаар дүүргэжэ байна. Кондитерска фабрика—400 мянган түхэриг, электромеханическо мастерской—93 мянган, модо хяроордодог завод—122 мянган, хлебозавод—66 мянган түхэриг мүнүгэ эрьсөөнөө сүлөөлжэ үгэхэ уялгануудыг абаад, эршэмтэйгээр тэмсэнэд.

Уялгануудыг абаад, ханаагаа амаржа огто болохогүй. Предприятия бүхэнэй доторой арга боломжые хайнаар хаража тээвд, энэ шухала хэмжээ зүбөөр бөөдүүлгэ-хүдэлмэрилэгшэд бүхэнэй уялга мүн.

„БУРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН“
1949 оной апрелин 13. 2.

Училищаар хүмүүжүүлэгдэгшэд — эрхим стахановецууд

Коля Балакиров, Коля Патутин гэгшэд үрзада жэлдэ хайн дураараа түмэр замтай № 1 училищида орожо, тэрэнээ «отличник» гэһэн сэтгэлтэйгээр дүргэжэнигээр түлөө ажалай резервнигүүдэй Министерствын БМАССР-тэй Управлениин зүбөөр магтаалай грамотаар шагнагдана байна.

Тийн, тэрэнэйгээр бүтүүлэр Лениний орденото паровозо-вагонно заводой модельн цехтэ анха түрүшын хэзэ бөө даажа хүдэлмэрилхөөр ороһон байгаа. Тэрэ сагнаа хойшо модельшигээр хүдэлмэрилхэ зуураа, богонихон саг соо модельн хүдэлмэриин дүршэлыг шудалав, үдэр бүрийнөө нормые 200—300 процент дүүргэжэ эхилэ.

Николай Балакиров мүнөө модельшигүүдэй комсомольско-залуушуулай бригадын бригадираар хүдэлмэрилнэ.

Комсомолец Балакировой бригады дайнай хүтлэй 4-дхи сталинска табанжэлэй түсэбнөө 4 жэлдэ дүүргэхэ гэһэн ленинградихидай үсэхэ дэмжэн, табанжэлыг гурбан жэл хахад соо дүүргэхэдэ гэһэн уялга абаад, стахановска вахтада жагсаа һэн. 1948 оной октябрийн 28-да тус бригада табан жэл хоер харын нормо амжалтатыйгаар дүүргэжэ, абаһан уялга нэрэтэй түртэйгөөр бөөдүүлгэ.

Комсомолец Патутин гэгшын хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригады үдэрэйнгөө нормые 120-150 процент хүрээр дүүргэнэ. Тийнхэ зуураа, цехынгээ үйлдэбнэрин түсэбнөө үлүүлэн дүүргэхэ зорилгоор, гэгдэнги бригадануудтаа туһалжа байна.

Тэрэ үсэхэлыгн цехын партийна, профсоюзна, комсомольско организацинууд хайшаан дэмжэ. Мүнөө тэдэнэр мэргэжэл мэргэжэлээрээ мүрьсэнэд.

Түрүүшүүл гэгдэгшэдтэ туһална

Лениний орденото паровозо-вагонно заводой котельнэ цехтэ эрхим шанартай продукция гаргаха 10 бригада хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй гэгшүүд барандаа майн урда тээхн социалистическэ мүрьсөөндэ оролсоһон хой. Тийн, тус цехтэ бүтэн гаргадаг продукциян шанар эрид хайжаруулагдана.

Комсомолец В. Алтухов гэгшын хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригады үдэрэйнгөө нормые 120-150 процент хүрээр дүүргэнэ. Тийнхэ зуураа, цехынгээ үйлдэбнэрин түсэбнөө үлүүлэн дүүргэхэ зорилгоор, гэгдэнги бригадануудтаа туһалжа байна.

Тэрэ үсэхэлыгн цехын партийна, профсоюзна, комсомольско организацинууд хайшаан дэмжэ. Мүнөө тэдэнэр мэргэжэл мэргэжэлээрээ мүрьсэнэд.

9. Качунас.

ССР Союзай Министруудэй Советтэ

Наука ба уралан зохиолгын талаар 1948 он соо хэһэн онсо гайхамшаг хүдэлмэринүүдэй түлөө Сталинска шангуудыг олгохо тухай

ССР Союзай Министруудэй Совет болбол 1948 он соо хэһэн онсо гайхамшаг научна хүдэлмэринүүд, онсо гайхамшаг уралан зохиолгонууд ба үйлдэбэрийн хүдэлмэринүүдтэ методүүдыг үдэһөөрын хайжарууланай түлөө Сталинска шангуудыг олгохо гэжэ тогтообо гэбэл:

I.

Онсо гайхамшаг научна хүдэлмэринүүдэй түлөө Сталинска шангуудыг олгохо:

А. ФИЗИКО-МАТЕМАТИЧЕСКА НАУКАНУУДАЙ ТАЛААР

200—200 мянган түхэригэй хэмжээтэй НЭГЭДЭХИ шатын шангуудыг

1. Вернов Сергей Николаевичта, Москвагай М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ гүрэнэй университетей профессорта, СССР-эй науكانуудай Академиин П. Н. Лебедевэй нэрэмжэтэ физическэ институтай секторыг даагда, —атмосферин дээдэ талада космическа гэрэлнүүдыг экспериментальнаар шэнжэлхэнэй түлөө, энэнь 1948 ондо толилогдоһон: «Стратосфердэхэ космическа гэрэлнүүдтэ туулган соо гарадаг частицануудай аадарыг годооскооп шэнжэлхэ». «Сүмэрэн ородог частицануудыг дахарамладаг космическа гэрэлнүүдтэ аадарыг шэнжэлхэн үзэлгэ». «Стратосфердэ космическа гэрэлнүүдтэ болодог түлхэсэ доһололнуудыг ионизационно камераар хэмжэлгэ». «Стратосфердэхэ космическа гэрэлнүүдтэ хажуулин таралга». «Стратосфердэхэ космическа гэрэлнүүдтэ зөөлэн ба хатуу компонентнуудыг шэнжэлгэ» гэһэн статьянууд дотор бэшэгдэхэн байна.

2. Лаврентьев Михаил Алексеевичта, академиктэ.—1948 ондо толилогдоһон, гидродинамикын талаар хэһэн теоретическэ шэнжэлгэнүүдэй түлөө.

3. Латышев Георгий Дмитриевичта, Украинска ССР-эй науكانуудай Академиин гэгшүүн-корреспондентдэ, СССР-эй науكانуудай Академиин Ленинградска физико-техническэ институтай лабораторие даагда, —атомна ядрогой физикын талаар хэһэн экспериментальна шэнжэлгэнүүдэй түлөө, энэнь 1948 ондо толилогдоһон: «Гамма-гэрэлтүүлгын доторой конверсн», «Гамма-линнүүдтэй нарийн структура», «Доторой конверснн монохроматическа позитроннууд», «Бериллийн радиоактивности тухай» гэһэн статьянууд дотор бэшэгдэхэн байна.

100—100 мянган түхэригэй хэмжээтэй ХОЕРДОХИ шатын шангуудыг

1. Гринберг Георгий Абрамовичта —СССР-эй науكانуудай Академиин гэгшүүн-корреспондентдэ, — математическа физикын талаар хэһэн, электронно приборнуудыг конструкци-

дэй методүүдыг үдэһөөрын хайжарууланай түлөө Сталинска шангуудыг олгохо гэжэ тогтообо гэбэл:

I.

2. Канторович Леонид Витальевичта, Ленинградгай А. А. Ждановай нэрэмжэтэ гүрэнэй университетей профессорта, СССР-эй науكانуудай Академиин П. Н. Лебедевэй нэрэмжэтэ физическэ институтай секторыг даагда, —атмосферин дээдэ талада космическа гэрэлнүүдыг экспериментальнаар шэнжэлхэнэй түлөө, энэнь 1948 ондо толилогдоһон: «Стратосфердэхэ космическа гэрэлнүүдтэ туулган соо гарадаг частицануудай аадарыг годооскооп шэнжэлхэ». «Сүмэрэн ородог частицануудыг дахарамладаг космическа гэрэлнүүдтэ аадарыг шэнжэлхэн үзэлгэ». «Стратосфердэ космическа гэрэлнүүдтэ болодог түлхэсэ доһололнуудыг ионизационно камераар хэмжэлгэ». «Стратосфердэхэ космическа гэрэлнүүдтэ хажуулин таралга». «Стратосфердэхэ космическа гэрэлнүүдтэ зөөлэн ба хатуу компонентнуудыг шэнжэлгэ» гэһэн статьянууд дотор бэшэгдэхэн байна.

3. Хвостиков Иван Андреевичта, Н. Е. Жуковский нэрэмжэтэ Агаарай-сэрэгэй инженернэ Академиин профессорта, СССР-эй науكانуудай Академиин Геофизическэ институтай научна хүдэлмэрилэгшэдэ, —1948 ондо атмосфернэ оптикын талаар хэһэн научна шэнжэлгэнүүдэй түлөө.

4. Попов Евгений Павловичта, Ленинградгай Улаан тугта Агаарай-сэрэгэй инженернэ Академиин профессорта, —хүжүүн хатуугай теориин талаар хэһэн научна шэнжэлгэнүүдэй түлөө, энэнь 1947—1948 онуудта толилогдоһон: «Уян хатуу детальнуудай теори ба тоо хэмжээнүүд», «Нарин голнуудай статическэ бэшэ заданууд» гэһэн хэсөлнууд соо бэшэгдэхэн байна.

5. Рахматулин Халил Ахмедовичта, Узбекскэ ССР-эй науكانуудай Академиин бодото гэгшүүндэ, Москвагай М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ гүрэнэй университетей профессорта, —долгонуудай теориин талаар хэһэн хүдэлмэринүүдэй түлөө, энэнь 1947—1948 онуудта толилогдоһон: «Уян утаһа сохилготой хай», «Хабтагар хүжүүн-пластикка долгонуудай таралга тухай» гэһэн статьянууд дотор бэшэгдэхэн байна.

6. Яновский Михаил Иосифовичта, СССР-эй науكانуудай Академиин гэгшүүн-корреспондентдэ, А. М. Крыловой нэрэмжэтэ корабль-бүтээлгын Улан-сэрэгэй Академиин профессорта, —1947 ондо толилогдоһон: «Паровой турбинануудай детальнуудыг конструкцилга ба тэрэнэй ба тэ бэхин тоо хэмжээнүүд» гэһэн научна зохиолой түлөө.

Б. ТЕХНИЧЕСКЭ НАУКАНУУДАЙ ТАЛААР

200—200 мянган түхэригэй хэмжээтэй НЭГЭДЭХИ шатын шангуудыг

1. Курдюмов Георгий Вячеславовичта, СССР-эй науكانуудай Академиин гэгшүүн-корреспондентдэ, Украинска ССР-эй науكانуудай Академиин бодото гэгшүүндэ, —металловодениин талаар хэһэн шэнжэлгэнүүдэй түлөө, энэнь 1948 ондо толилогдоһон: «Шудхасанууд соохи диффузионно бэшэ (маргенситнэ) хубиллалтанууд». «Диффузионно бэшэ (маргенситнэ) хубиллалтануудай уг үндэһэн тухай», «Тон ехэ хүйтэндэ аустенитиде маргенсит болгохо кинетик тухай» гэһэн статьянууд дотор бэшэгдэхэн байна.

2. Петров Георгий Ивановичта, П. И. Барановай нэрэмжэтэ авиационно моторбүтээлгын Центральна институтай научна хүдэлмэрилэгшэдэ, —1948 ондо толилогдоһон, газво динамикын талаар хэһэн научна шэнжэлгэнүүдэй түлөө.

100—100 мянган түхэригэй хэмжээтэй ХОЕРДОХИ шатын шангуудыг

1. Кириллов Иван Ивановичта, Ленинградгай М. И. Калининэй нэрэмжэтэ политехническэ институтай

дай профессорта, Кантор Соломон Абрамовичта, мүн тэрэ институтай профессорта, —1947 ондо толилогдоһон «Паровой турбинануудай теори ба конструкци» гэһэн научна зохиолой түлөө.

2. Крылов Александр Петровичта, Москвагай И. М. Губкинай нэрэмжэтэ нефтяной институтай доцентдэ, Глоговский Марк Михайловичта, мүн тэрэ институтай доцентдэ, Мирнинк Михаил Федоровичта, мүн тэрэ институтай профессорта, Николаевский Николай Матвеевичта, мүн тэрэ институтай доцентдэ, Чарный Исидор Абрамовичта, мүн тэрэ институтай профессорта, —1948 ондо толилогдоһон «Нефтьтэ газарнуудыг ашаглаха хэрэгшэ ябадалай научна үндэһэннууд» гэһэн зохиолой түлөө.

3. Пархомовский Яков Моисеевичта, Альхимович Николай Васильевичта, Попов Лев Сергеевичта, Н. Е. Жуковский нэрэмжэтэ Центральна аэрогидродинамическэ институтай научна хүдэлмэрилэгшэдтэ, —1948 ондо толилогдоһон механикын талаар хэһэн теоретическэ ба экспериментальна шэнжэлгэнүүдэй түлөө.

4. Попов Евгений Павловичта, Ленинградгай Улаан тугта Агаарай-сэрэгэй инженернэ Академиин профессорта, —хүжүүн хатуугай теориин талаар хэһэн научна шэнжэлгэнүүдэй түлөө, энэнь 1947—1948 онуудта толилогдоһон: «Уян хатуу детальнуудай теори ба тоо хэмжээнүүд», «Нарин голнуудай статическэ бэшэ заданууд» гэһэн хэсөлнууд соо бэшэгдэхэн байна.

5. Рахматулин Халил Ахмедовичта, Узбекскэ ССР-эй науكانуудай Академиин бодото гэгшүүндэ, Москвагай М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ гүрэнэй университетей профессорта, —долгонуудай теориин талаар хэһэн хүдэлмэринүүдэй түлөө, энэнь 1947—1948 онуудта толилогдоһон: «Уян утаһа сохилготой хай», «Хабтагар хүжүүн-пластикка долгонуудай таралга тухай» гэһэн статьянууд дотор бэшэгдэхэн байна.

6. Яновский Михаил Иосифовичта, СССР-эй науكانуудай Академиин гэгшүүн-корреспондентдэ, А. М. Крыловой нэрэмжэтэ корабль-бүтээлгын Улан-сэрэгэй Академиин профессорта, —1947 ондо толилогдоһон: «Паровой турбинануудай детальнуудыг конструкцилга ба тэрэнэй ба тэ бэхин тоо хэмжээнүүд» гэһэн научна зохиолой түлөө.

(Үргэлжэлэһэн хожом гаргахэ).

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Бурят-Монголой АССР-эй хургуулинуудай багшанарыг орденууд ба медальнуудаар шагнаха тухай*)

Олон жэлдэ ба хайнаар хүдэлмэрилхэнэй түлөө шагнаха гэбэл:

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

1. Абросимова Евдокия Николаевна — Улан-Удэ городской № 3 дунда хургуулин хуралсалай таһагыг даагша ба багша.
2. Ашадуева Полина Александровна — Закаменай аймагай Бур-Цакирай эхин хургуулине даагша ба багша.
3. Бабоева Анна Александровна — Тунхэнэй аймагай Кыренскэ дунда хургуулин багша.
4. Байбородин Валериан Фирсович — Сэлэнгын аймагай Средне-Убукунска долоон жэлэй хургуулин хуралсалай таһагыг даагша ба багша.
5. Барус Мария Константиновна — Улан-Удэ городской Железнодорожно районной арадай гэгээрэлэй таһагыг даагша.
6. Беклемешева Мария Ивановна — Кабанскын аймагай Тимловска долоон жэлэй хургуулин хуралсалай таһагыг даагша ба багша.
7. Буркина Дора Лазаревна — Улан-Удэ городской № 4 долоон жэлэй хургуулин директор ба багша.
8. Герасимова Елизавета Петровна — Сэлэнгын аймагай Загастай дунда хургуулин багша.

9. Говорина Сусанна Владимировна — Мухаршээрэй аймагай Подлопатинска долоон жэлэй хургуулин багша.
10. Горюховская Мария Ильинична — Улан-Удэ городской № 20 долоон жэлэй хургуулин багша.
11. Дадуев Иннокентий Григорьевич — Хорин дунда хургуулин эхин классуудай багша.
12. Дудникова Евдокия Алексеевна — Улан-Удэ городской № 10 долоон жэлэй хургуулин эхин классуудай багша.
13. Загеев Иосиф Тихонович — Баргажанай педагогическа кабинетыг даагша.
14. Зинович Мартын Корнилович — Мухаршээрэй аймагай Никольско долоон жэлэй хургуулин директор ба багша.
15. Колосова Зинаида Александровна — Хятын аймагай Чикойско долоон жэлэй хургуулин хуралсалай таһагыг даагша ба багша.
16. Коновалов Михаил Ксенофонович — Улан-Удэ городской № 6 долоон жэлэй хургуулин директор ба багша.
17. Львова Екатерина Петровна — Улан-Удэ городской № 10 долоон жэлэй хургуулин директор ба багша.

18. Мантыкова Мария Матвеевна — Хорин дунда хургуулин эхин классуудай багша.
19. Мацевская Любовь Васильевна — Улан-Удэ городской № 10 долоон жэлэй хургуулин багша.
20. Нейберг Калерия Всеволодовна — Иволгын аймагай Вознесенскэ эхин хургуулине даагша ба багша.
21. Нерадовская Мария Ильинична — Прибайкальска аймагай Туркинска эхин хургуулине даагша ба багша.
22. Осодов Илья Афанасьевич — Иволгын аймагай арадай гэгээрэлэй таһагыг даагша.
23. Павлова Зинаида Анатольевна — Хорин педагогическа кабинетыг даагша.
24. Романовский Евгений Назарович — Прибайкальска аймагай Именска долоон жэлэй хургуулин директор ба багша.
25. Стельмашенко Зинаида Петровна — Баргажанай аймагай Уринска долоон жэлэй хургуулин хуралсалай таһагыг даагша ба багша.
26. Тяжелова Лидия Петровна — Улан-Удэ городской № 11 эхин хургуулин багша.
27. Шункова Гансия Ивановна — Улан-Удэ городской № 23 долоон жэлэй хургуулин багша.

*) Үргэлжэлэ. Эхинийн «Б. М. Вязный» 71-дхи номерто.

(Үргэлжэлэһэн хожом гаргахэ).

МУТУУНУУДАА ДАРЫ УСАДХАХА

Хитэйгээр эхилбэ

Э. ХИТЭЙ (Телефоноор абтаба). Энэ жил колхозууд эртнэ борнойлж хитэйгээр эхилбэ. Доодо-Хуруулагшнь Гомбоев) эртнэ шандо аймаг соогоо түрүүлэн байн. Мүнөө поли дээрэ мо- трактораар энэ хүдэлмэринэ ба байна.

Эртнэ үдэрнүүдтэ Сталиной (Молотовой) (Доодо-Хуруулагшнь Гомбоев) эртнэ шандо аймаг соогоо түрүүлэн байн. Мүнөө поли дээрэ мо- трактораар энэ хүдэлмэринэ ба байна.

Кударын түрүү колхоздо

Кударын аймагай «Баян Булаг» колхоз эртнэ борнойлгы аймаг соогоо түрүүлэн эхилээд, 3 үдэр соо 230 гектар намарай пар шанартайгаар борнойлжо дүүргээ. Мүнөө үедэ тарилгынгаа участо- гуудта шинг нойто найнаар бари- хын түлөө хоёрдох ба гурбадах борнойлго ябуулжа байна. Үн- гэршээ үдэр энэ колхозой тарян ажалай бригадынхид 10 гектар тал- майн болоомын узуурта лүшени хээ. Тус колхоз дээрэ хүдэлмэрилжэ байлан тракторист нүхэр Семён Баинжуров гэгшэ 80 гектар тал- майда эртнэ борнойлго хээ даал- габаритай аад, 3 үдэр соо 90 гек- тар борнойлгон байна. Мүн колес- но тракторай тракторист нүхэр Цы-

дыпов үдэр бүрингөө даалгаба- рине үтүүлэн дүүргэнэ.

Морин борнойлод Цырен Лумбу- нов, Базарсу Цыбиктаров гэгшэд үдэр бүрингөө даалгабарине байн шанартайгаар 120—130 процент дүүргэнэ.

Нүхэр Гомбо Зурбаковай хүтэл- бэрилдэг үдэр ургасын звено эр- тын борнойлгы байн шанартай- гаар дүүргээд, мүнөө поли дээрэ гаргагдахан наг шэбхэ галдажа ба гараажа байна. Һүүлэй хэдэн үдэр соо 800 тэргэ наг шэбхэ галда- даа. Гадна 6 центнер шубуунай аргал, 15 центнер үнхэн суглуу- лагдаа. Наг шэбхэ поли дээрэ гар- галгы улам түргэдхэжэ байна.

Б. Ширеторов, манай корр.

Мухаршэбэртэ хономдолтой

Аймагай зарим колхозууд ба «Эрдэм» совхоз эртнэ борнойлгы эхилжэ, нилээд ехэ хүдэлмэри бү- тээгээ. Гансахан «Эрдэм» совхозой трактористнууд Һүүлэй хэдэн үдэр соо аяар 400 гектар пар байн ша- нартайгаар борнойлгон байха юм.

Гэхэтэй хамта, аймагай олохон колхозууд эртнэ борнойлго хэжэ, газарта шинг нойто бариха хүдэл- мэринэ ехээр хожомдуулна. Суул- гын сомоной Лениной (түрүүлэгшнь Норбоев), Молотовой (түрүүлэгшнь Аюшеев), Сталиной (түрүүлэгшнь Ширабимбуев) нэрэмжэтэ, Занги- най «Комсомол» (түрүүлэгшнь Ни- маев) колхозууд түүбэрлэн бор- нойлгы эмхидхэдүй байнаар. Эдэ колхозуудай полин наруули газар- тай талмайнууд жэгдээдэ борной- логдохор боложо байхадань, тар- яан ажалай бригадынхид үшөө по- ли дээрэ гаража шадаадүй байна.

Суулгын МТС (директорынь Да-

шиев) энэ жэлэй хабарай тарилгы муу бэлдхэлтэйгээр угтаба. Мүнөө хүрэтэр тракторнуудай зааабари хү- сэд дүүргэгдээгүй байха юм. Тий- хэдэ, кадрнууды бэлдхэхэ ябадалы- г МТС-эй дирекциин зүгшөө хүт- элбэрилөөгүй дээрээнэ мүнөө үе- дэ зарим тракторнуудын эзэгтэй үлдэхэ туйлдаа хүрээжэ байна.

МТС-эй директор нүхэр Дашиев энээнэй урда жэлнүүдтэ тракторта хүдэлмэрилхон дүршэлтэ хүнүүдэ колхозуудтань тараажархыин аад, мүнөө болоходо тэлээрэй суглуу- ла тухайда аймгүйсэлком ба МТС хоерой хоорондо харгылжа ябана.

Үндэр ургасын түлөө тэмсэлэй эхилээд байхада Мухаршэбэртэй ай- магта нимэ ехэ дутуу дунда зүйл- нүүд тохолооджо байна гэгэшэ, энэниин усадхаха талаар эрид хэм- жээнүүд абтанагүй.

Б. Дымбрылов, манай корр.

Хүгжэлты гэршэлхэн тоонууд

Колхозоо баян болгохын түлөө Лениной нэрэмжэтэ артелиин гэш- лүүд үнгрэнэ хоер, гурбан жэл соо ехэ оролдолго гаргабан байна. Тийн, энэ оролдолгын ашаар тус колхоз 1948 оной ажахын жэлэй дунгөөр, гансахан Хорин аймаг соо бэшэ, хари-н бүхы республика соо түрүү колхозуудай нэгэн болоо.

Энэ колхозой ажахы дээрэ - мала- ажал үдхэхэ ябадал нилээд ехэ һуури эзэлнэ. Колхозой малшадай оролдосотой ажаалаар Һүүлэй жэл- нүүдтэ малай тоо толгой ехээр олошорло. Дайнай урда тээхи 1940 онтой жэшээд, 1948 оной эсэстэ колхозой бүхы мал 69,8 про- центээр олошорлон байха юм. Малай ашаг шэмэ үгэлгэ жэлшээ жэлдэ дээшлэжэ байдаг.

Лениной нэрэмжэтэ артелиин гэшүүд таряанажалы хүгжөөхэ талаар мүн лэ байн амжалтанууды туйлаа юм. 1940 онтой жэшэ бэл, үнгрэнэ жэлдэ тарилгынгаа талмайе 26 процентээр дээшлүүл- хэн байна. Тийхэдэ, орооото куль- турануудай ургаса — 10 процен- тээр, хартаабын ургаса 230 про- центээр дээшлэсэн байгаа.

Мүнөө эндэ колхознигууд эртнэ борнойлго эхилээд байна. Үнгрэнэ жэлтэй жэшээд, энэ колхоз тарилгынгаа талмайе 225 гектараар дүүргэхэ юм. Наяхан колхозой таряанажалайхид «Газар таряалангы болбосоронгы ехоор эрхилдэг бригадын» нэрээрэгэ оло- хын түлөө республиканска мұры- сөөндэ оролсобо.

Колхозой тарилгын түсэб соо эр- тын борнойлгы 3 үдэр соо дүүргэ- хээр, орооото культурануудай эр- тын тарилгы 10—12 үдэр соо дүүргэхээр хараалхан ба звено, бригада бүхэндэ даалгабаринууд үгтэн байха юм. Үндэр ургаса хуряахын түлөө тарилгын харуу- лалгы һайжаруулжа хэмжээ-ябуул- ганууд түсэблэгдэнхэй. Ухалагда- хаар талмайнууды ухалжа ба мүн хабар, зунай үедэ тарилгада нэ- мэлтэ тэжээл үгэхэ байна.

Колхозоо баян болгожо, эмхид- хэлэй-ажахын талаар бэхидхэн Лениной нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд энэ жэлдэ улам ехэ амжалта- нууды туйлахаар зоригжонхой.

А. Горный.

Грузинска ССР. Колхидска набтар газарта дайнай һүүлэй табанжэл соо 20 мянган гектар намаг газар хатаагдаха еһотой юм.

Рион мурешей баруун бөедэ байгааһине шөндхөн ху- билгалын түлөө едорчыска тэмсэл хөнджэ эхилэ. Үнгр- рөшөө шөндө өндэ 4 мянган гектар намаг газар хатаагда- хан, шөне шөне харгынууд ба хүүргөнүүдэ табигдахан, цитрусова плантацинууд таригдахан, мориноуд һуулагдахан байгаа. Урдань намаг байһан аад, мүнөө хатаагдахан территория дээрэ совхозууд ба кол- хозууд байгуулагдажа, шөнд цитрусова биза байгуулахын түлөө өршөөлгөөр оролоһон байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Уха хатаалгын һубаг малтажа байһан өскавтор.

ТАСС-эй фотохроника.

Грузинска ССР-эй Колхидска набтар газар гээш бүри һаяхан болотор захагүй ехэ аад, бур шабарта- та дарагдахан намаг байһан юм. Эндэ үй түмэн бар- гоохо батанаан дүүежэ байхаһаа ондоо, юушые ургадаггүй бөлэй.

Тэндэхи хүн зон энэ намаг газарай уһынь хатааха һанаатай үеын үедэ оролдогго гаргадаг байбашы, тэрэн бүтэлдэгтэй һэн. Юундэб гэхэдэ, урданай сагта уһа хатаалгын хүдэлмэри даншые бу- тархай жэжээр хэгдэдэг байһан хадань, хадаһаа буулан түргэн урсахалта гол мурнуудтай үерлэхэдэ, тэдэнэй хэжэ байһан ажалын дэмы хосордог байба.

Гансал советскэ засагай тогтоһонһоо хошоо Колхидска намаг газары хатааха проблемэ ха- даа гүрэн турын зорилго боложо табигдаба. Уһа сарахын тулада шухала хэрэгтэй багажа зэмс- гүүды барһан хүнүүд энэ намагта ербэ.

Советскэ хүнүүд болбол диндлэшгүү гэжэ һа- нахаар байгааһин зэрлиг хүсэндэ эсэргүү байл- лаанда хамсыгаа шамажа ороод, ехэхан уасток дээрэ уһынь сараба. Дайнай урда тээ 9 мянган гектар намаг хатаагдахан байгаа. Мүнөө эндэ сө- сөглэн һалбаржа байһан деревнянууд бии боложо, сайн ба цитрусова үргэн ехэ плантацинууд урга- жа, элбэг дэлбэг таряа талхан, виноградууд газар багатай хада хабсагай рйонуудһаа нүүжэ ерэнэн колхоз- нигууд һуудаг юм.

Эмхидхэлэй хүдэлмэрини муу дээшлээ

Э. ХИТЭЙ (Телефоноор абтаба). Энэ жил «Шэнэ ажал» колхоз та- мда үршэ бэлдхэхэ, кондиджаа- лы мүнөө хүрэтэр дүүргээ. 100 центнер үршэ андалдажа байһан аад, нэгшэше ир андалдаагүй байха юм. Тус колхозой таряан ажалай бригадууд полевой стануудаа за- алжа түхээрөгүй. Тарилгада унагаай байра, үбшэ тэжээл бэлдхэхгүй.

Суулгын соо «Газар таряалан- ны болбосоронгы ехоор эрхилдэг» нэрээрэгэ олохын түлөө эрхилдэг үргэнөөр дэлгэржэ бай- ха тус колхозой бригаданууд үршөөндэ оролсоогүй ба энэ үршэ хэлсээгүй байха юм. Эдэ бригада ба звенонууд та- риа даалгабаринууды абдадүй. Тийшэ ехээр турашанхай.

Советской правелин болбол бри- гадуудын хүдэлмэринэ тон тар эмхидхэнэ. Шалгалта- хин мугаар табигданхай. Үнгрэ- үдэй ургасын ячмень мүнөө эр сохигдоогүй полевой стан үршээгээ. Эндэ 4—5 колхозни- ажаллажа байдагыһе һаа мур- үмэ хэжэ, газар хорооногүй.

Энэ дээрэ ногагай үгтэжүүлгэ- лта тон мугаар эмхидхэгдэн- байрамай уһа тогтоохо хүдэл- мүүрүулагдаһанай. Саг үргэлжэн- данууд ба звенонууд эмхид- хэн нэрэтэй аад, гашүүдынь шөндө үгтэнэ тушаалта ажалла- хгүй, зэр ээсбэг ба уһаа мо- щирсуалгадаа абаагүй байха

«Путь Сталина» колхоз (ту- шыншэ Лодойбалов) 70 центнер андалдажа абаха байһан аад, үдэлмэринэ һэн хилжэ байна. Энэ удаарнаһай шалтагаан ха- дэ тус колхозой шофер Ричинов үршэ архидан зайжа ябадаг дээ- р болоһон байгаа. Тийн энэ үршэ шоферто ямаршые хэм- бэһангүй.

Ц. Дамбаев, манай корр.

Мичуринска методууды мал- ажал дээрэ нэбтэрүүлгэ

(Академик В. М. Юдинай лекциһөө)

Мичурин — Лысенкын теоретическэ ба научна эрдэм оролдог дэлгэрүүлжэ Бүхэсоюзна акадэмиин Москвадахи центрайна методууд «Адуу малай шөнэ үлс- лэн болгохо талаар советскэ колхознуудай хүдэлмэрини мичу- ринска методууд» гэһэн лекцине академик В. М. Юдин уншаба.

Мичурин — Лысенкын теоретическэ ба практическа хүдэлмэри болбол гансахан ургамалай ашаар бэшэ, мүн мал ажалай тар- илгын шиндхэхы удхашанартай бай- хан гэжэ лектор нүхэр Юдин хэ- рээ. — Эдэ хүдэлмэринүүд хадаа мичуринска малшадай туйлай ехэ боло- лорууш ба практическа ам- жал туйлалтанууды нэгэн бүхэ- лэ болгожо согсоолоод теоретичес- кэ харуулна.

Советскэ социалистическэ мал ажал амжалтануудта бага бэцдэ хүрэнэн менделистнүүд-мор- фолуудай «теорини» харша бай- хан академик Юдин эли тодоор хэжэ үгэбэ. Энээнэй һүүлээр ака- дэмик Юдин элнтэ ехэ ородой зоо- логист П. Н. Кулешовой, илан- цын үдөө ажахын малнуудай шэ- рөөн советскэ үдэлмэрини бии бол- жон М. Ф. Ивановой шухала шу- ур теоретическэ зохиолууд ба үдэлмэрини методууд тухай зоо- логороор элидхэн хэлэбэ.

Лектор нүхэр Юдин болбол мал ажал дээрэ мичуринска методууд

ондо-ондоо методээр тэжээхэ хэ- рэгтэй гэжэ хэлэнэ.

Мүн профессор Е. А. Богданов болбол залуу организмын нугархай байдаг тухай ба газаа талын ор- шон тойрон байдалай үлөөгөөр шөнэ бүрилдэлгын бии болодог удхашанар тухай тодоор хэлэнэ. «Үүлтэр ба тэжээл» гэжэ гайхам- шалта статья соогоо академик М. Ф. Иванов нигэжэ заана: «Тэ- жээл ба харууһалан эдэлүүлгэ болбол үүлтэр ба уг гарбалда ор- хоодо организмда һураггүй ехэ тү- лөө үзүүлдэг байна».

Зоотехническэ наукин манай эрхим түрүүшүүд П. Н. Кулешов, Е. А. Богданов ба академик М. Ф. Иванов гэгшэд малай организмын хүгжэлтэдэ газаа талын оршон тойрон байдалай тон ехэ удхаша- нартай байһанин тодо һонороор най- руулан байна. Лениной нэрэмжэ- тэ Бүхэсоюзна хүдөө ажахын нау- кануудай академиин сессии дээрэ хэ- рин элидхэл соогоо академик Т. Д. Лысенко эдэ баримталганууды согсолхо зуураа, нигэжэ хэлэнэ: «Хэрэгтэй тооной ба шанарай мал ажалай продукци абаха гүрэнэй түсбөө үндэһэ абажа, манай зоо- техническэ наука ба практика бол- бол өөрһынбөө бүхы хүдэлмэрини нигээр табиха еһотой гэхэл: эдээ- дуулгэ, харууһалта ба сагай уларй- дай услвинуудууд үүлтэрнүүдэ

шэлэхэ ба улам саашань һайжа- руулжа, энээнэй нэгэн хамта үүл- тэр-үүлтэртэн тааруулан эдэлүүл- гын ба харууһалгын услвинууды байгуулжа хэрэгтэй.

Урда табихан уг зорилгынгоо ехоор племенной малы илгаша ба шэлэхэ, энээнэй хамта тэрэнэй тэжээлэй, байрын ба харууһанай услвинууды һайжаруулжа хэрэг- тэй. Тийгээбэл мал хадаа хүнэй һа- наһан тээшэ һайжаржа юм. Энэ болбол малай үүлтэрые ходоодо һайжаруулжа байха гол зам мүн болоно».

Зоотехнигүүд-мичуринска бол- бол һайн эрэ малы олоходоо тэрэн- нэй хүгжэлгын үедэ шэлэлгэ хэ- дэг байна. Тэрэ эрэ малһаа олд- он түл һайн байгаа һаа, шэлэлгэ зүб хэгдээ гэжэ харуулжа юм.

Эхэ малы түлэйн шанараар илгашада ехэ һайн байдаг. Эрэдээ орходоо эхэнэ түлдөө үлүү нүлөө үзүүлдэг юм гэһэн академик Лы- сенкын заабари хадаа хүдөө ажа- хын малнууды, үсхэбэрлэхэ яба- далда гүйсэд тааралдадаг байна. Энэ баримта хадаа, тон ехэ теоретическэ ба практическа удхашанар- тай байха юм.

Хүдөө ажахын малнууды шуһа холисолдуулан үсхэбэрлэхэ гээшэ племенной хэрэгтэ ехээн удхаша- нартай. Ийм аргаар академик М. Ф. Иванов хоер шөнэ үүлтэр бии болгоо.

Хоер ондоо үүлтэрэй шуһа холи- солдууллада, тэдэнэрэй үрэнэ тог-

тууритгүй организмтай байдаг. Энээнэй ашаар үржэлэй эһан ша- тын консерватизм дабагдаһа гээшэ. Ингээхэ хоер ондоо үүлтэрые нийлүүлхэдэ үржэлэй хүгжэлгын талаар үргэн арга боломжотой шэ- рнэ организм бии болоно. Тогтуур- гүй үржэлтэй организмууд болбол тус тус түрэлхидөө ондоогоор хүгжэлдэг байна.

Тиймэ метистүүдэй организм газар- талын байдалһаа ехээр дулдыда- даг юм. Ямар нэгэн үүлтэрые бии болгоходо тэжээлэй, байдалай ба сагай уларилай үлөөндэ ородог байгаа һаань, тэрэ үүлтэрые бүри һайн үүлтэртэй шуһа нийлүүлхэ хэ- рэгтэй гэжэ малшад-мичуринска тоолодог. Тийгээбэл анха түрүү- шынтай үүлтэрые юушые үлэхэ- гүй юм.

Саашань академик Юдин бол- бол хүдөө ажахын малнуудай шэ- нэ советскэ үүлтэрнүүды бии бол- гохо талаар мичуринска үдэй хэжэ байһан ажал хүдэлмэри тухай тодорхойгоор хөөрөөжэ үгэбэ.

— Элдэб олон шөнэ, элбэг ехэ ашаг шэмэтэй хонидой үүлтэрнүү- ды бии болгоходоо гадна, — гэ- жэ лектор хэлэнэ, — шубуунай, мөриной, гахайн ба илангана эбэр- тэ бодо малай шөнэ үүлтэр бии болгохо талаар туйлай ехэ творчес- ко хүдэлмэри ябуулагдажа бай- на.

Сталинка шангай лауреат зоо- техник С. И. Штейманэй бии бол- гоһон эбэртэ бодо малай каст-

ромской үүлтэр болбол мүнөө үедэ дэлхэй дээрэ үлэмжэ ехэ һүтэй үүлтэр мүн болоно. Тэрэнэй һаһан соогоо үгэдэг һүнэйн хэмжээн 100 мянган килограммһаа үдүү га- радаг байна.

Штейман болбол хамагай түрүүн- дэ малы бүхы һаһан соонь һай- наар харууһалжа, нимэ гайхам- шагта амжалта туйлаһан байна. Малай залуу һаһандань зүбөөр ха- рууһалжа гээшэ түрүү зэргын удха- шанартай байха юм.

Моридой, эбэртэ бодо малай, хонидой ба гахайнуудай үнэтэ үүлтэрнүүды бии болгоһон советскэ зоотехнигүүдэй хүдэлмэрин амжалты гансахан бии советскэ байгуулалта хангаһан байна. Мал- шадай бүхы туйлалтанууд хадаа биологидохи мичуринска наукаһаа үндэһэ абадаг, академик М. Ф. Ивановой племенной хүдэлмэрини методууды хэрэглэдэг ба өөһэдын туйлай ехэ творческо хүдэлмэри болон малы мэдэхэ ябадалһаа дулдыдадаг байна.

Элбэг ехэ ашаг шэмэ үгэдэг хү- дөө ажахын малнуудай шөнэ үнэ- тэ үүлтэрнүүды бии болгохо яба- длы манай советскэ малшад туйлаһан энэ ехэ амжалтанууд ха- магай түрүүндэ энээгээр тайлбар- лагдаха байна, — гэжэ академик Юдин лекцигэ дүүргэнэ.

«Б. РЯТ-ЖОНГОЛСЫ» ҮНЭН

1949 оной апрелин 13. 3.

Е. В. ВЕРШАГИН

(1842-1904)

Ородой алдарт уранзурааша Василий Васильевич Верещагин 1842 ондо түрэн байна. Тэр болбол түрүүшээр далайн корпус гэжэ уан сэргэй хургуули дүүргэн юм. Уран зурагта тон хэ шуналтай байһан тула дурсагдаша хургуулида хуража байха зуураа, уранхайханай хургуулини зурагай класста хуралсадаг байгаа. Хожомын уранхайханай Академидэ хуража гаран юм.

В. В. Верещагин анха түрүн Кавказ, Крым ба Дунай мүнэн шадараар аяншалан ябажа, хэдэн олон этюдудые зураган юм. Тэрэ сагнаа хойшо Дунда Азияр ябан, Инди ба Тибет, Сири ба Палестина, Филиппинскэ аралууд ба Куба арал ошоһон байха юм. Верещагин тэндэ ябахдаа колонияльна ба бээ даанхайбэшэ оронудай хүн зоной хүшэр хүндэ байдалые эли тодор зураглан харуулан байха юм.

Ород арадай байдалые, оройнгоо гое хайхан байгаалине зураглан харуулан тулада Россин хойто хизаарнуудар, Москва, Одесса болон Ярославль гороудуудар ябан ба хэдэн олон этюдудые суглуулан, картинаудые зураган байха юм.

Гэбэшэ, В. В. Верещагин болбол ехэнхидэ сэргэй картинаудые зурадаг байһан ба энэ темээр хэдэ хэдэн реалистическэ картинаудые бүтээһэн байгаа.

1904 ондо, ород-японой дайнай эхилээд байхдаа Верещагин болбол дайшалы картинаудые зураха зорилготойгоор Порт-Артур ошоһон байха юм. Тэндэ 1904 оной апрелин 13-да «Петропавловск» гэжэ броненосцын японско минидэ дайрагдажа тээрхэдэ наһа бараһан байна.

В. В. Верещагинай сэргэй темээр зураган бүхэ картинауд дайын сэргэй эсэргүү байдаг. Ушар нимэжэ тэрэ болбол «Эб найрамдалай аюул» гэжэ нэрлэгдэн юм.

Верещагинай тон олон—600 гаран картинауд ба зурагууд Москвадахи Третьяковско галлерейдэ байдаг юм. Мүн ородой музейдэ (Ленинград), Советскэ Союзай ба харин ороноудай бусадшы олон музейнүүдтэ тэрэнэй олон тооной гое хайхан картинауд бии байха юм.

Мүнөө англо-американскэ реакционернүүдэй шэнэ дайн сэргэ үүсхэжэ байһан үедэ ородой элите ехэ уранзурааша В. В. Верещагинай дайндэ эсэргүү зурагуудай удхашанар улам үргэдэнэ.

Малшадай мурьсөөх

Наалишан Балма Аюшеева

Сэлэнгын аймагай Жаргалантын сомоной Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай бүнэй-товарна фермэдэ Балма Аюшеева 1940 онһоо хойшо хүдэлмэрилжэ. Анхандаа эрлэм хургуулигүй байһан аад, стахановска-ажалайнгаа забарта үдэһын хүрлалсада ябажа, мүнөө бэшэгтэй ба мал үсхэбэрлэхэ талаар техническэ эрдэмтэй болонхой.

Энэ фермэдэ Балма Аюшеевагай анха эрхэдэ, ферме дагшта Ашата Аюшеев тэрэндэ симментальска үүлтэрэй 10 үнэ тушаажа үгээд, һаа хааха, ороондо оруулха, тугал абаха ба тэнжээхэ түсбүүдтэйн танилсуулан байна. Энэ халда Балмын харюусалгата ажалаа эхилһэн жэл болоно. Тинн жэл эрхэ бүри һайн амжалтануудые туйладаг болобо.

1947 ондо 10 үнэһинээ 10 тугал абажа, үнээн бүриһөө 1800 литр һу һаанай байгаа. 1948 ондо 10 үнэһинээ 11 тугал абажа, үнээн бүриһөө 2053 литр һу һаагаа. Тинхэдэ зарим үнэһинээ 2500 литр хүрэтэр һаанай байха юм.

Үүлтэртэ фермэ дээрэ хүдэлмэрилжэ эхилһээр 9 жэл болоһоний гэжэ Балма хөөрэнэ. Түрүүшэн хоер жэлдэ хурганайгаа үзүрээр үнэдые хаадаг байгаа. Һүүлдэнь бүхэ адхаараа хүхынь барижа хаадаг болоо һэм.

Балма Аюшеева өөрынгөө ажалда ехэ дуратай юм. Үнэедтэ дадашоо,

мүн үнэдыньшэ тэрэндэ дадашанхай. Үнэедэйнгээ эдэлжэ, уһалха сагынь алдадаггүй.

Үглөнэй 4 час 40 минутада хүдэлмэрилжэ гарадаг 5 часта хүдэлмэрилжэ эхилдэг. Үнэедэ сэбэрлэдэг, дэлэнгын бүлээн уһаар угаажа аршаад, массаж хэһэйнгээ һүүлдэ һаажэ эхилдэг байна. Һаанайнгаа һүүлдэ дахяад массаж хэдэг юм.

Тэрэнэй һүүлээр кормушкаа сэбэрлэжэ, үнэедтэ тэжээл үгэдэг. Ежэ һүтэй үнэедтэ концентрат үгэдэг. Һүүлдэнь силос (угы һаань корнеплод) ба үбэ үгэдэг юм. Хоердохо һаанайнгаа һүүлдэ, үдэрэй 11 час 30 минутаһаа 1 час болотор амаруудат. 1 час 30 минутада үнэедтэ силос үгэдэг байна. Тингээд үнэдыньшэ үдэһын 5 час болотор амардаг, үдэһын 5 часта кормушкаа сэбэрлэжэ бүхэ үнэедтэ концентрат үгэдэг. Тэрэнэй һүүлээр гурбадахаа хаадаг.

Балма Аюшеева зундаа үнэедэ 4 дахин һаажэ, нилээд ехэ һу абадаг байна. Түрээр 20-35 үдэр үгэрһэн хойнонь үнэдые, ороондо оруулдаг.

1949 ондо һаамхай үнээн бүхэһөө 2150 литр һу һааха гэһэн уялга абажа, нүхэр Аюшеева малшадай республиканска мурьсөөндэ оролсоод, мүнөө тэрэнээ бэлүүлжэ эхилэ.

А. Хилтухинов.

Колхозоо олон гахайтай болгохоб

Манай колхоз 1948 ондо гахайн фермэ эмхидхэн юм. Тинхэдэ энэ фермэдэ оройдоо 4 поршоонхо байгаа һэн. Энэ жэлдэ харууалжа байһан 4 гахайгаа 3 дахин түрүүлжэ, 50 поршоонхо абаха гэжэ шийдэнхэйб. Энэниие бэлдүүлжэ дүрэн арга боломжо бии.

Мүн эхэ гахай бүхэниие 300 килограмнаа доошо бэшэ шэгнүүртэй болгохо ба колхозоо олон гахайтай болгохо ябадалые туйлаха зорилготойб.

Цыдын Шамбалова, Мухаршэбэрэй аймагай «Шэнэ байдал» колхозой гахайшан.

И. Ильин.

Уялгаа амжалтатайгаар бэлүүлнэ

Малшадай бүхэ республиканска мурьсөөндэ оролсохо зуураа, Сэлэнгын аймагай «Большевик» колхозой малшад дээшлүүлэгдэн уялгануудые абаһан байха юм. Нүхэр Цыбиковэй хүтэлбэрлэдэг бүнэй-товарна фермэ 100 үнэһинээ 95 тугал абажа, үнээн бүхэһинээ 1000 литр һу һааха ба фермэ шадарай 15 гектар участка тарилта хэхэ уялга абанхай юм.

Мүнөө тус фермэ 55 үнэдые түрүүлжэ түлүүдэнь тарганаар түлүүлжэ байна. Тинхэдэ зарим түрүү һаалишад бүри ехэ амжалтануудые туйлаһа. 14 жэл соо мал ажал үдэрэй хүдэлмэрилжэ байһан Намжилма Цыцаева һаахан 4 үнэдые түрүүлжэ, нэгэ һара соо 1375 литр һу һааба. Фермын эрхим һаалишан Цыцаеватай мурьсэн ажалладаг Аду Хайдапова мүн тэрэшлэн һайнаар хүдэлмэрилжэ байха юм.

И. Ильин.

96 хонинһоо 100 хурьга абаба

Недондо намар Цырендулма Цыбикова 214 хони тушаажа абаһан юм. Тинхэдэ эдэ хониды дундаһаа доошо шадалтай байгаа. «Эдэ хониды таргалуулжа, тэдэнэй 105-ынь түрүүлжэ зорилго шиний урда табигдана»—гэжэ Хэжэнгийн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлини нүхэр Цыбиковада хэлһэн байха юм.

Тинн правлинингээ даалгарины дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, нүхэр Цыбикова горьтойхон амжалтануудые туйлаа. Хониды барандаа тобир тарганаар ондо орожо, олоороо түржэ эхилбэ. Мүнөө 96 хонинһоо 100 хурьга абажа, гарза хоролтогуйгөөр түлүүлжэ байна.

Ш. Цыванов.

Специалистын зүбшэл

ЭБЭРТЭ БОДО МАЛАЙ ОРООНОЙ КАМПАНИ

Мүнөө республикын бүхэ колхозуудай бүнэй-товарна фермэнүүдтэ үнэдые ороной кампанине үнгэржэ ба үнэдые искусствонаар ороондо оруулха шийдхэ үе эрээ. Ороной кампанине сар болзор соонь, шадартайгаар үнгэржэжэ, колхозой нитын малай тоо толгойе олошуруулха ябадал дулдыдаха байна.

Түрүү фермэнүүд ба малшад үнэдые хубайрха ябадалтай тэмсэжэ, бага бэшэ амжалтануудые туйлана. Гэбэшэ, республикын олохон колхозуудта энэ хэмжээр ябуулгын хайша хэрэгээр үнгэржэдэг дээрэнэ мал ажалые хүгжүүлжэ хэрэгтэ һаад тойбо болодог байха юм.

хогүй. Юуб гэхэдэ, бэзынь хүгжэлтэдэ һаад ушаруудат байна.

Фермэ ба гүүртэ бүхэндэ ороондо хэрэглэгдэхэ бухануудые бүридхэжэ, оронойн нормо тогтохо юм. Тинхэ зуураа, тэдэнэй һайшы ба шэнэ шадарынь харалсаа хэрэгтэй. Хэрбээ залуу, шадал багатай бухада оронойн нормые ехэдүүлбэл, үнэдые бүлтэнь түржэ болгожо шадаргагүй. Энэ мэтые наринаар хаража, ороной кампанине һайнаар эмхидхэхэ шуухала.

Малай фермэ, гүүртэ бүхэндэ ороной кампанине үнгэржэжэ календарна түсэб зохиохо хэрэгтэй. Тэрэ түсэб соо үнээн бүхэһэй ороондо ороһон һара үдэр тэмдэглэгдэхэ еһотой.

Ороной кампанине амжалтатайгаар үнгэржэжэ халдаа бухануудые һайнаар харууланһаа ехэнхидэ дулдыдаха юм. Ороной үедэ бухануудые һайн шанартай үбөөр, бобо-во ба концентрированнэ тэжээлээр шахаха хэрэгтэй. Нэгэ бухада (800 килограмм амидын шэгнүүрэй хараагаар) үдэр соо 9 килограмм үбэ, 2,5 килограмм силос, 20 грамм даһа үгэхэ ба үдэрэй 3—4 дахин уһалха юм.

Фермэ дагшта пастух ба һаалишан бүхэн үнэдынгээ ороондо орохо дуратай болоһон сагыне нари-

наар мэдэхэ уялгатай. Үнэед тугаллаһанайнгаа һүүлдэ 17—21 хоноод байхдаа, ороондо орохо һанадаг юм. Энэнь хоер сүүдхын турша соо үргэлжэлдэг байна.

Үнэедэй удаан саг соо ороондо орохо дургүй байгаа һаань, биологическа наука кандидат нүхэр В. Суетин гэгһын бии болһон гонадотройно шуһаар тариха болоно. Тинхэдэ үнэдые хүзүүнэй ариг доогуур 15—20 кубическа сантиметр гонадотройно шуһа тариха юм. Энэ тарилгы хэһэнэй һүүлдэр, 3—7 хоноод байхдаа үнэед ороондо орохо дуратай болодог байха юм.

Үнгэржэ жэлэй ивнэ һарада Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой зоотехник нүхэр Донсаронов хубайрһан 98 үхэртэ, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой зоотехник нүхэр Борисов 169 үхэртэ гонадотройно шуһа тариха арга методые хэрэглэһэнэй ашаар, бүлтэнь түржэ болгожо шадаран байха юм.

Аймагай хүдөө ажыхын тайгаууд энэ арга методые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ хэргэтэ бүхэ зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэдые элсүүлжэ еһотой.

А. Хилтухинов, зоотехник.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгресс ошохо советскэ делегаци

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгресс зарлаха тухай халдангада һаналаа нэгдүүлһэн советскэ нитын организацинууд тус конгресстэ өөһэднгөө делегатуудые эльгээхэ гэжэ шийдэб.

Советскэ делегацины составта икэ хүнүд оролсобо: СССР-эй Наукануудай Академиин вице-президент академик В. Волгин, академик А. Несмеянов, Украинска СССР-эй Наукануудай Академиин президент академик А. Палладин, Грузинска ССР-эй Наукануудай Академиин президент академик Н. Мусхелишвили, академик И. Мешанинов, СССР-эй медицинскэ наукануудай Академиин президент академик Н. Анничков, академик Б. Греков, СССР-эй Наукануудай Академиин гезүүн-корреспондент П. Федосеев ба П. Кочина, уранзохоолошод — А. Фадеев, И. Эренбург, К. Симонов, В. Васильевская, А. Корнейчук, Максим Танк, Н. Зарьян, М. Турсун—Заде, М. Ибрагимов.

Уранхайханай Академиин президент, СССР-эй арадай уран зурааша А. Герасимов; кинорежиссер, СССР-эй арадай артист Г. Александров, композитор Д. Шостакович, СССР-эй арадай танцануудай гүрэнэй ансамблин уранхайханай хүтэлбэрлэгшэ Игорь Моисеев, СССР-эй арадай артист А. Хорва, Франкын нэрэмжэтэ Киевскэ драматическа театрын уранхайханай хүтэлбэрлэгшэ, СССР-эй арадай артист Гнат Юра, РСФСР-эй ба Грузинска ССР-эй габьяата артистка В. Давыдова, СССР-эй арадай артист Н. Черкасов, Латвийска ССР-эй гүрэнэй опера ба балетдэ театрын солистка В. Крампе;

Советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитетдэй түрүүлэгшэ Н. Попова, тракторна бригадын бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой П. Ангелина, Советскэ Союзай наһа бараһан хоер Геройнуудай эхэ Л. Космодемьянская, конькинн талаар дэлхэйн чемпион М. Исакова, «Медицинский работник» газетин редактор Н. Казанцова, РСФСР-эй

габьяата багша А. Соловьёва, линай нэрэмжэтэ Златоуставской заводу сталева В. Амосов, лун нүүрһэнэй ажауулашад хүдэлмэрилшэдэй профсоюзай гүй секретарь П. Шалахин, ССР-эй Славянска комитетдэй хоердахин Советскэ Союзай А. Федоров ба Л. Баранова, СССР Союзай Герой А. М. Комбайнер К. Борин, Социалистическэ Ажалай Герой Ф. Курск, станцин начальни, социалистическэ Ажалай Герой Шубин, дээдэ хургуулинуудай гагшад К. Порошин ба С. А. Текстильнэ промышленностидэ дэлмэрилшэдэй профсоюзай Комиссариат секретарь Т. В. Ва, советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитетдэй гезүүр В. Зарина, Ч. Асланова, Н. Баранова, советскэ залуушуулай Антифашистска комитетдэй түрүүлэгшэны гыле дүүргэгшэ В. Кочина, СССР-эй потребкооперацин дэ бүрилхы хүдэлмэрилэгшэд Климов ба Г. Неллис

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгресстэ ошохо ороной православна церковинн түлөөлөгшөд

Московскэ ба бүхэ Русин Патриарх Алексей ба Ороной православна церковинн шажанай синодой тоторхойлоһон:

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгресстэ Шажанай синодой бодото Гезүүн Крутицка ба Коломенско Митрополит Николайе болон Патриарша Кафедральна Боговлявенска Соборой Ахалаша Протопресвитер Н. Ф. Колчицкие эльгээхэ

(ТАСС)

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй урда тээ

ПАРИЖ. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгресс зарлаха талаар бэлдэлхэй комитетдэй түрүүлэгшэ Федерик Жолио-Кюри гэгшэ апрелин 7-до телеграмма абаба. Конгресс зарлаха ябадалда Латинска Америкын ажалшадай конференцин һаналаа нэгдэлһэн тухайн тэрэ телеграмма дотор хэлэгдэнэ.

Мүн тэрэшлэн французска экваториальна Африкын олон миллион хүн зоноор түлөөлөгдөн «Африкын демократическа нэгэлэл» конгресстэ хабаадаха хүсэлтэй байһан тухайгаа мэдээсэ.

Хойто Кореяын нибтагай засагай оргунуудта һунгалтануудай дүнгүүд

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Пхеньянска радионий мэдээсэһэнэй еһоор, мартын 30-да болоһон Хойто Кореяын провинциальна, городской ба уезднэ арадай комитетүүдтэ һунгалтануудай үедэ национальна демократическа фронтын кандидатуудай түлөө 4.570.425 һунгалтадай 99,98 процентнь голосовалһан байна.

Арадай комитетүүдтэ һунгалтанууд болбол һунгалтадай үндэр дээдэ политическэ эдэбхчин ба ажалшадай үйлдэбэринн ехэхэн дэлхэйтн оршо байдалда үнгэрөө гэжэ радио тэмдэглэнэ.

Испанска республикануудай организацинууд ООН-дэ хандаба

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Испанска республикануудай организацинууд болбол францискэ Испанида испанска патриотуудые саазалжа ябадалда эсэргүү буруушаалгатайгаар Нэгдэмэл Нацануудай Организацида халдаба гэжэ Мексикска гарадаг «Эль Популар» газет мэдээсэ. Тус бэшэгтэ республиканууд, коммунистууд, социалистууд, мүн тэрэшлэн калалска ба баскка группануудай түлөөлөгшөд гараа табиһан байна.

США-гэй штабуудай нэгдэмэл группын начальниудай зүблөөн

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Ассошиэйтэд пресс агентствын корреспондентын Вашингтонһоо мэдээсэһэнэй еһоор, зэбсэгтэ хүсэһэнүүдэй гурбан түрэй штабуудай начальниуд Эйзенхауэртэй хэжэ байһан зүблөөн хэрэгһын тулада апрелин 7-до Ки-Уэст ошоһон гэжэ оборон Министрство соносхоб.

Болгарин промышленностийн ургалта

СОФИ. (ТАСС). Болгарин арадай ажыхын хүгжэлтэ халдаа хүдэлмэрилшэн ангийн тоогой түргэнөөр ургалгандан нилээд туйлаһан. Дайнай урла тээ, 1939 ондо, ороной промышленностыда 95.210 хүдэлмэрилшэд бии байгаа. Харин 1947 ондо, хоержэлэй түсбэй түрүүлжэ жэлдэ, промышленностыдахи хүдэлмэрилшэдэй тоо 155.350 ба 1948 ондо—188.236 хүн гэхэ гү, али 1939 онойхиноо хоер дахин шахуу олон болоһон байна.

Ороной арадай ажыхын бүхэ хал-

баринуудта ажаллажа байһан дэлмэрилшэдэй нитэ тоон тэрэ жэлэй һүүл тээшэ 809.600 болоһон байгаа. Урдан хондэ хүдэлмэрилгүйдэлгэ байһан мүнөө орон дотор бүри усадмай Предприятинуудай хэдэн олоо рилганууд хүдэлмэрилшэдөөр үгэдэ болжо эхилэ.

1948 онтой жэшэбэл, промышленностыдахи хүдэлмэрилшэдэй 38,4 процентээр, барилгануудай—57,3 процентээр ургаха гэжэ банжэлэй түсэбөөр хараалганданэ.

Канададахи морягуудай бүгэдэниитын забастовко

ОТТАВА. (ТАСС). Суднын эздэй зүгһөө АФТ-дэ (американска Ажалай Федерацида) хамаатай «Морягуудай канадско-американска профсоюзтай» хувдибуса договор батал-

һан ябадалые буруушаан, Канада зүүн эрьөөр байдаг 3 мянган морягууд бүгэдэниитын забастовко носхоо гэжэ Канадийн Прессе союзтай» хувдибуса договор батал-

Испанска партизануудай ябууланууд

ПРАГА. (ТАСС). «Пиренейска» гэжэ испанска республиканска радионий мэдээсэлые телеспес агентство дамжуула. Испанска хэл хэдэн антифашистуудые алаһан ябадалда ээмэгтэй байһан испанска полициин информатор францист Франсиско Контор гэгшэ Гренада провинцида байһан партизануудар саазалдагаба гэжэ тус мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Херес Де Ла Фронтира гэжэ нотагта таряшад болбол едээ-хоолой бэлдхэл хэхэ «комиссин» этигэмжэтэн фалангист Вадолои гэгшые саазалба. Тэрэ халдаа орооһо тушааха дүр байһан таряшад тухай полици мэдүүлжэ гэжэ хэдэн бай Пойято (Куэнка провинци) нотагта партизануудай отрядтагай фалангистнуудай толгойшы саазалба.

Леондо ойрохон францист «гражданска гвардия» ба партизанууд хоорондо тулалханууд болобо. «Пиренейска» радионий мэдээсэһэнэй еһоор тугалдаанай үедэ Леондой «испанска гвардин» 5 батаа командир Рамирес Родриго та алагдаһан байна.

США-гэй правительствода польско правительствын эльгээһэн ното

ВАРШАВА. (ТАСС). 1939 он хүртээр Германида байһан польско гражданинуудай зөөрине бусааха асуудал тушаа ССША-гэй түрэнэй департаментда польско правительствын эльгээһэн ното хэлбэлдэ тунхаглагдаба.

1940 ондо абаһан тухай хуулинуудай үндэһөөр гитлеровскэ засагайхид полягуудай зөөри хостомолье булан абажа, тэрэниие «үлэмжэ шалгарһан» германска фашистуудта үгһэн байна гэжэ ното соо хэлэгдэнэ.

Дайнай дүүрэнэй һүүлээр польско правительство болбол польско гражданинуудай дээрэмдэн абаһан зөөринүүдые гэдэргэнь бусааха ба байһан газаргай мэдэгдэгтэй зөөрине бэдэрхэ тухай американска засагайхид урда эрид шууд эрилтэ хэһэн байгаа. Американска засагайхид болбол таарамжатай шийдхэбэринүүдые соогоо заана.

Тобшо мэдээсэлнүүд

Бүхэ Итали доторхи элдэб организацинууд ба эмхи-зургануудай албахагшадай 48 часай забастовко боложо, 150 мянган хүн хабаадаа. Эдэнэр салин хульемнай дээшлүүлэгтэ гэгшэ эрилтэ табиба.

гаргалай байна. «Трансарбениан» плайн компани гэжэ американска компанигай ба англо-иранска компанигай тус тусында шадал халһаар хэлсээ хэхые хүсэһэнбди мэдүүлбэ.

Австралийска оборонны министрн орлогшо Шэдден Номгон дайлай блок байгуулха тухайда Канадын правительствотай хэлсээ хэхын тулада ойрын үдэрнүүдтэ ССША-һаа Оттава ошоб.

Алепподо (Сири) 30 коммунистууд арестовалагдаба. Генерал Хусейн Эз-Займ гэгшэ Сирийн бүхэ политическэ партинууд ба организацинуудые тарааха тухай приказ

Канадска Ажалай конгресстэй ридүүлжэ Мошер ба секретарьна чачей Конрой гэгшэд «Профсоюз доторхи коммунистууд ябуулануудта эсэргүү кампани халха» һанаалгатай байһан халда мэдүүлбэ.

Харюусалгата редактор Д. Д. ЛУБАНОВ